

Logboek participatie

Bijlage 1 ontwerp Omgevingsvisie Gooise Meren

Versie definitief
6 september 2022

Projectleider	Antoinette Soede
Afdeling	PRO
Datum	6 september 2022
Projectnaam	Logboek Omgevingsvisie Gooise Meren
Zaaknummer	67302
Planstatus	concept
Opdrachtgever	Hans Mieras
Assetmanager	Niet van toepassing
Beleidsadviseur	Afdeling Mens & Omgeving

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Proces van de omgevingsvisie	5
3	Weken van de leefomgeving	7
3.1	Weken van de leefomgeving	7
3.2	Eerste week van de leefomgeving – februari 2020	7
3.3	Tweede week van de leefomgeving – november 2020	10
4	Rondje langs de kernen	16
4.1	Inwonerpanel omgevingsvisie	16
4.2	Denk Mee Cafés	17
4.3	Wijkgesprek Muiden	19
4.4	Jongerenparticipatie	19
5	Ter inzagelegging	21
6	Betrokkenheid gemeenteraad	23
7	Conclusies	25

1 Inleiding

Participatie is een belangrijke pijler onder de Omgevingswet. De wet vraagt om het vroegtijdig betrekken van belanghebbenden bij het opstellen van omgevingsvisie, omgevingsplan, ruimtelijk beleid en plannen. Ook moet een gemeente kunnen motiveren hoe mensen hebben kunnen meedenken over de omgevingsvisie.

Daarnaast hebben we in Gooise Meren gemerkt, dat de kwaliteit van beleid en plannen verbetert als mensen daarover in een vroeg stadium hebben kunnen meedenken. Deze vorm van participatie wordt ook wel burgerparticipatie genoemd: inwoners, ondernemers, organisaties en andere groepen vroeg in het proces hun inbreng laten geven, zodat beleidsmakers daarmee rekening kunnen houden. Dat willen we ook bij de omgevingsvisie bereiken: een visie die aansluit bij de wensen, ideeën en aandachtspunten van de samenleving van Gooise Meren. Ook ketenpartners, zoals de veiligheidsregio en waterschap, zijn belangrijke partijen om mee in overleg te gaan bij het opstellen van de omgevingsvisie.

In dit participatielogboek leest u hoe we de participatie rondom de omgevingsvisie hebben vormgegeven en wat we hebben opgehaald als inbreng voor deze visie. Bij het opstellen van de omgevingsvisie hebben we het accent gelegd bij de kracht van de gemeenschap en de gemeente: hoe kan deze worden benut, verbeterd, vergroot en hoe kan de gemeente daarbij nieuwe opgaven een plek geven?

2 Proces van de omgevingsvisie

Eind 2019 zijn we begonnen met de voorbereiding van de omgevingsvisie, die de toekomst van Gooise Meren omschrijft. Dat doen we zoveel mogelijk met de samenleving: inwoners, ondernemers, organisaties, bestuurlijke partners, bestuur en ambtenaren. Want de omgevingsvisie wordt hét beleidskader waarbinnen we samen invulling geven aan onze leefomgeving. We stellen de omgevingsvisie op in een aantal stappen (fases). Bij iedere stap heeft de samenleving de mogelijkheid om inbreng te geven. Verderop in dit logboek omschrijven we hoe de participatie heeft plaatsgevonden.

Fase 1 – Verzamelen en verkennen

We zijn begonnen met het goed bekijken van de huidige situatie in Gooise Meren. Ook we hebben bekeken wat het bestaande beleid is. Deze informatie vormde de basis voor de omgevingsvisie. Deze eerste fase was vooral gericht op de vraag: Wat is onze identiteit? Wat maakt Gooise Meren nu Gooise Meren? Wat zijn onze 'kernkwaliteiten'? Wat willen we graag behouden? Daarnaast hebben we gekeken naar het huidige beleid, maatschappelijke trends en ontwikkelingen, en de belangrijkste vragen. Deze verkenning hebben we samen met ambtenaren, de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders, inwoners en organisaties uitgevoerd. Hiervoor zijn verschillende bijeenkomsten georganiseerd tijdens de 'Weken van de Leefomgeving', in februari en november 2020.

Fase 2 - Raamwerk

In de tweede fase zijn we aan de slag gegaan met het opstellen het Raamwerk Koers en Keuzes. In het Raamwerk hebben we de koers (richting) voor de hele gemeente beschreven. Deze hebben we uitgewerkt per deelgebied en per thema. Samen vormen de Verkenning en het Raamwerk de aanzet voor de omgevingsvisie. De gemeenteraad heeft het raamwerk vastgesteld in november 2021. In deze fase is ook de milieueffectrapportage (m.e.r.) opgestart. In het Milieueffectrapport (MER) is beschreven wat de milieugevolgen zijn van wat er in de omgevingsvisie staat. Zo is het zeker dat het onderwerp milieu voldoende aandacht krijgt in de omgevingsvisie. Inwoners, ondernemers en organisaties konden in deze fase een reactie geven op de hoofdlijnen van de omgevingsvisie. Daarvoor hebben we vragen gesteld aan het inwonerpanel van Gooise Meren. Ook hebben we vragen gesteld aan jongeren met een speciale jongerenenquête. En we spraken organisaties via online bijeenkomsten in Muiden, Naarden, Muiderberg en Bussum.

Fase 3 – Maken van de omgevingsvisie

In deze derde fase hebben we de uiteindelijke (ontwerp)omgevingsvisie gemaakt. Het is een visie met veel afbeeldingen en kaarten, die een beeld geven van hoe we met zijn allen willen dat de leefomgeving er in de toekomst uitziet. De visie beschrijft de aanpak van de leefomgeving: Hoe kunnen we de gemeente inrichten? Wat is belangrijk en wat is minder belangrijk? Ook gaat de visie in op hoe we dat voor elkaar gaan krijgen (de uitvoering), hoe en wie kunnen meedenken en helpen met uitvoeren (de participatie), de instrumenten en de rol van de gemeente. Iedereen kan in de inspraakperiode een reactie geven op de ontwerp-omgevingsvisie. Deze reacties worden meegenomen bij de definitieve omgevingsvisie.

Fase 4 - Vaststelling

De laatste stap is de officiële terinzagelegging en bestuurlijke besluitvorming. De samenleving krijgt tijdens deze stap nog de mogelijkheid om te reageren op en advies te geven over de ontwerp-omgevingsvisie. Dat kan dan door een zienswijze in te dienen, die door de raad zal worden meegenomen bij de besluitvorming.

In elke fase van de omgevingsvisie hebben we verschillende participatiemomenten en gespreksvormen gebruikt. We begonnen met twee weken van de leefomgeving. Daarna gingen we in een (online en offline) rondje langs de kernen in gesprek over het raamwerk omgevingsvisie.

In dit logboek omschrijven we op welke manier de participatie heeft plaatsgevonden en wat we hebben opgehaald.

3 Weken van de leefomgeving

3.1 Weken van de leefomgeving

Twee maal heeft de gemeente de weken van de leefomgeving georganiseerd. De eerste keer van 10 februari t/m 14 februari 2020; de tweede keer van 9 tot en met 13 november 2020.

Tijdens de week van de leefomgeving betreft de gemeente Gooise Meren telkens een brede groep van inwoners, ondernemers, medewerkers, bestuurders, raadsleden, maatschappelijke organisaties en ketenpartners. Dat doen we met verschillende activiteiten, op verschillende locaties, rondom de inhoud van de omgevingsvisie. We gebruiken de weken als snelkookpan en bundeling van onze inzet om energie los te maken. De week van de leefomgeving wordt meerdere malen, bij ijkmomenten, georganiseerd tijdens de implementatie van de Omgevingswet.

We nemen inwoners, ketenpartners en maatschappelijke organisaties mee in het traject voor de omgevingsvisie en vragen hen om input voor deze producten. Daarnaast is er gewerkt aan de implementatie van de Omgevingswet.

In november 2021 hebben we een 'rondje langs de kernen' georganiseerd. Het verslag hiervan vindt u verderop in dit logboek.

3.2 Eerste week van de leefomgeving – februari 2020

Tijdens de eerste week van de leefomgeving is de concept-nota bouwstenen besproken (stap 1 opstellen omgevingsvisie). We hebben tijdens deze week uitvoerig gesproken met inwoners, ondernemers en (andere) belanghebbende partijen. Daarbij kwam duidelijk naar voren dat het belangrijk is de identiteit van de gemeente als uitgangspunt te nemen voor de ontwikkelrichting voor de komende jaren, met als streven die identiteit zoveel mogelijk te behouden en te versterken.

Onderstaand zijn per participatiegroep de opgehaalde hoofdpunten uit de sessie weergegeven.

3.2.1 Inwoners

Op 11 februari 2020 heeft een eerste bijeenkomst met inwoners plaatsgevonden. Tijdens deze (fysieke) bijeenkomst waren ongeveer 40 inwoners aanwezig. Inwoners waren uitgenodigd via de lokale krant, per mail en via de website van de gemeente Gooise Meren.

De belangrijkste opgehaalde input per kernkwaliteit tijdens deze sessie was:

- Goed leven in Gooise Meren: ruim en rustig wonen met een hoge leefkwaliteit
 - Hoge frequentie van treinen naar Amsterdam, Schiphol en Den Haag nodig.
 - Ruimere woningen voor senioren nodig.
 - Meer controle door Boa's en wijkpolitie.
 - Niet enkel inzetten op buurtpreventie. Ook buurtcomités nodig voor samenwerking en samenspraak.
 - Geen bezuiniging op ondersteuning in thuissituatie.
 - Voldoende geld steken in de jeugd.

- Verbondenheid in de kernen met een uniek historisch en onderscheidend karakter
 - Bebouwing moet worden geconcentreerd om ruimte voor de natuur te behouden.
 - Meer cultuur en historie aan elkaar linken.
 - Geen hoogbouw in Bussum.
 - Plannen afstemmen op het unieke karakter van de verschillende kernen.
 - Verscheidenheid binnen de verbondenheid van de kernen beter tot uitdrukking laten komen.
 - Meer goed natuurlijk zwemwater met strandjes en terrasjes.
- Een natuur- en erfgoedparel
 - Beschermen open weidelandschap.
 - Omgeving aantrekkelijk houden voor jonge veehouders.
 - Weidevogel in de polder Noord beschermen.
 - Schoon zwemwater zonder blauwalg en niet met te veel waterplanten.
 - Behoud en vergroten van de biodiversiteit.
 - Speelpark Oud Valkeveen klein houden.
 - Golfbaan Naardenbos behouden als natuurgebied zonder bebouwing
 - Maak verbindingswegen van water en fietspaden tussen toeristische trekpleisters.
 - Fonteinkruid veel maaien.
- Het hart van Nederland
 - Meer ruimte creëren voor mensen die klein (tiny houses) willen wonen.
 - Geen nachttreinen.
 - A1 ondertunnelen om de luchtkwaliteit te verbeteren en om meer oppervlakte voor bedrijven en woningbouw te realiseren.

3.2.2 Maatschappelijke organisaties

Ook op 11 februari 2020 (op een ander tijdstip) heeft een eerste bijeenkomst met organisaties plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomst waren ongeveer 20 maatschappelijke organisaties aanwezig. Waaronder de Fietzersbond, LTO en de Historische Kring.

De belangrijkste opgehaalde input per kernkwaliteit tijdens deze sessie was:

- Goed leven in Gooise Meren: ruim en rustig wonen met een hoge leefkwaliteit
 - Voldoende sociale woningen realiseren om ook zorg te kunnen bieden aan de (grijze) inwoners.
 - Buurtmoestuinen.
 - Fruitbomen / -struiken langs de wegen.
 - Straatlantarens op dimstand.
 - Meer culturele voorzieningen voor schoolgaande jeugd!
 - Elektrische (kleinere) bussen vanaf stationsgebied.
 - Keuze maken tussen ouderenwoningen of tijdelijk opvang.
 - Instellen jeugdraad.
 - AED's in elke buurt!
 - Wormenhotels op (bijna) iedere straathoek.
 - Zorgwoningen/voorzieningen voor ouderen.
- Verbondenheid in de kernen met een uniek historisch en onderscheidend karakter
 - VVV-routes stimuleren voor bewustwording van eigen leefomgeving.

- Koesteren kleinschaligheid.
 - Bedrijven ombouwen naar (jeugd)hulphuisvesting.
 - Aankleden openbare buitenruimtes om de verblijfskwaliteit te verhogen.
 - Heidegebied beschermen.
 - Schootsvelden inrichten voor lokale voedselproductie.
 - Monumenten niet te extreem beschermen.
- Een natuur- en erfgoedparel
 - VVV-routes langs markante thema's realiseren.
 - Natuur, weidsheid, rust, duisternis beschermen.
 - Stadspark van 't mouwtje in Bussum met veel groen beter toegankelijk maken.
 - Bijzondere diersoorten beschermen.
 - Inzetten op ecotoerisme in plaats van er een procesindustrie van te maken.
- Het hart van Nederland
 - Ondertunneling van de A1.
 - Geluidswal bij het Naarderbos.
 - Treinrails verdiepen.
 - Fietstunnel naast voetgangerstunnel(s).
 - Centra bereikbaar houden.
 - Waterlandtak, mooie ontwikkeling.

3.2.3 Ketenpartners

Eveneens op 11 februari 2020 heeft een eerste bijeenkomst met ketenpartners plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomst waren ongeveer 10 partijen aanwezig. Waaronder buurgemeenten, de provincie Noord-Holland, de OFGV, de GGD en het GHOR.

De belangrijkste opgehaalde input per kernkwaliteit tijdens deze sessie was:

- Goed leven in Gooise Meren: ruim en rustig wonen met een hoge leefkwaliteit
 - Leefomgeving in Muiden en Muiderberg staat onder druk door overlast A1, spoor en vliegtuigen.
 - Voor een hoge leefkwaliteit is goed drinkwater nodig. Daarvoor moet er meer drinkwater opgepompt worden wat weer een druk op de natuurgebieden oplevert.
 - De sociale cohesie moet in buurten worden vergroot. Denk aan de Wester- en Oostereng en Muiden.
- Verbondenheid in de kernen met een uniek historisch en onderscheidend karakter
 - Natuurgebieden belangrijk voor historie van het gebied.
 - Historie en cultuur verbinden aan toekomstige opgaven (klimaat, circulair, energie, mobiliteit).
- Een natuur- en erfgoedparel
 - Het buitengebied is voor: stilte, ontmoeting, ontspanning & herstel, toegankelijkheid, voldoende afvallemmers.
 - Bescherming van de leefbaarheid bij toeristische attracties. Hoeveel bezoekers zijn nog hanteerbaar? Een duidelijke visie m.b.t. toeristen uit Amsterdam is noodzakelijk.
 - Creatieve overnachtingsmogelijkheden.
 - Voor de Natura 2000 en de ecologische hoofdstructuur is de waterkwaliteit van groot belang. Hier moet meer aandacht voor komen.

- Het hart van Nederland
 - Knooppunt HOV biedt mogelijkheden voor verdichten met inzet op kwaliteit van leef- en woonomgeving
 - Balans zoeken tussen woningbouw en bedrijvigheid.
 - Verminderen sluipverkeer Bussum en Muiden
 - Ervoor zorgen dat het 'hart van Nederland' niet wordt opgeslokt door omliggende ontwikkelingen. Willen we een overloopgebied voor Amsterdam zijn?



3.3 Tweede week van de leefomgeving – november 2020

In de tweede week van de leefomgeving is de concept-nota koers en keuze besproken (stap 2 opstellen omgevingsvisie). We zijn opnieuw met de samenleving in gesprek gegaan. Ditmaal over de belangrijkste keuzevraagstukken, de majeure vraagstukken), die we in de omgevingsvisie moeten beantwoorden. Dit gebeurde in twee sessies.

3.3.1 Inwoners en maatschappelijke organisaties

Tijdens de tweede week van de leefomgeving heeft op 12 november 2020 een bijeenkomst met zowel inwoners als maatschappelijke organisaties plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomst waren zo'n 40 inwoners en maatschappelijke organisaties aanwezig en zijn vijf majeure vraagstukken met hen besproken. Hieronder staat per vraagstuk de belangrijkste opgehaalde input:

1. **Bouwen is nodig voor evenwichtige woningmarkt. Inzet op knooppuntontwikkeling en transformatie kleine bedrijventerreinen in de bebouwde kom. Waar en hoe kunnen we verder ruimte vinden? Verdichten? De hoogte in? Transformatie? Hoe kunnen we ook werken hierin goed meenemen?**
 - Er is te beperkt aandacht voor de economie in de nota koers en keuze. De werkgelegenheid loopt in Gooise Meren achteruit. Economische gebieden worden ingevuld door woningbouw. Een leefbare gemeente, dan moet er ook gewerkt worden. Economie staat enorm onder druk. Er moet een betere balans tussen wonen en werken worden gezocht door de gemeente Gooise Meren. Als suggestie wordt gegeven of het mogelijk is om bij nieuwe ontwikkelingen aangegeven kan worden dat 20% bedrijvigheid moet zijn.
 - Er moet meer ingezet worden op een evenwichtige woningmarkt. Ook het anders werken en wonen in de toekomst moet worden meegenomen.
 - Er wordt te veel nadruk gelegd op geld verdienen in de economie. De werkgelegenheid voor de middenstand verdwijnt, onder andere omdat voorzieningen te ver worden uitgeplaatst. Het gebrek

aan voorzieningen maakt het voor ouderen ook lastig om thuis te blijven wonen. Daarnaast zorgt het verdwijnen van de middenstand voor meer verkeer, omdat men elders werk moet vinden.

- Als heel Gooise Meren moet worden volgebouwd met woningen, dan blijft er geen plek mee over om bedrijven uit te plaatsen.

2. Hoe gaan we om met cultuur/erfgoed en natuur in relatie tot verduurzaming en toerisme/recreatie?

- De VN heeft onderzocht hoe de stad van de toekomst eruit moet zien. Deze duurzame ontwikkelingsdoelen zouden we erbij moeten halen om te bepalen hoe we omgaan met cultuur en erfgoed en natuur in relatie tot verduurzaming.
- Toerisme moet plaatsvinden op de schaal die bij Gooise Meren past. De druk op recreatiegebied wordt als groot ervaren. Flevoland biedt hier kansen.

3. Hoe gaan we om met dilemma's op het gebied van klimaatadaptatie, hittestress, natuurinclusief/ duurzaam bouwen en stikstof?

- Het is belangrijk dat er bij nieuwe inrichtingen wordt gekeken naar de klimaatadaptieve elementen. Een ander vindt dat de RES vooral moet meegenomen worden in de industrie en woongebieden, niet in het landschap.
- Gooise Meren en Diemen hebben een convenant ondertekend over minder uitstoot van fijnstof en afspraken over transporten. Desondanks heeft de biomassacentrale in Diemen (Vattenfall) recent een vergunning gekregen. Door een dergelijke centrale ontstaat gezondheidsschade voor de direct omwonenden. Het wordt belangrijk gevonden dat er wordt nagedacht hoe de kwaliteit van de lucht op de lange termijn wordt vastgelegd.
- Het bedrijf Den Oude bij Muiderberg veroorzaakt veel stankoverlast. De OFGV Noordzeekanaal is bezig met de vergunning, maar er moeten andere maatregelen getroffen worden. Corporatie Watt Nu wil hier graag een energiecentrale bouwen.
- Bij nieuwbouw richtlijnen moet worden opgenomen voor het inclusief bouwen en dat bewoners die een houtkachel hebben extra belast moeten worden.

4. Waterprobleem: welke strategie moeten we volgen om bodemdaling en oxidatie tegen te gaan?

- Uit het traject Aan de Gooise Kust is naar voren gekomen dat we weinig aan de polders willen veranderen. Het wordt enkel gebruikt voor recreatie voor de fietser en wandelaar die wil genieten van de natuur. Verder mogelijk kleine recreatieve voorzieningen, passend bij Gooise Meren.
- De polder is geschikt voor veeteelt. Door de openheid is het ook een mooi weidevogelgebied. Dit moet je koesteren. Volg bij de stikstofproblematiek vooral de landelijke richtlijnen. Agrarische ondernemers hebben veel gemerkt van de klimaatverandering. Wees voorbereid op extremen. Waternet zet hier de lijnen uit: zij zoeken ook meer ruimte voor een robuust boezemsysteem.

5. Hoe gezond is gezond? Hoe dragen we bij aan een schonere lucht en minder geluidhinder?

- Een aantal deelnemers is geschrokken van de omvang van de verdichtingsopgave. En al helemaal van de druk van buitenaf. Belangrijk dat bij het verdichten op de dorpse verhoudingen wordt gelet waarin hoogbouw geen plek heeft.
- De verdichtingsopgave heeft ook voordelen voor de gezondheid. Je kunt zo bouwen dat bewoners zich kunnen terugtrekken maar ze als ze naar buiten gaat gelijk onder de mensen zijn. Een

bouwvorm die bijdraagt aan onderling sociaal contact en welzijn, meedoen. In visie komen de preventieve onderdelen van gezondheid al mooi terug. Er mag nog meer aandacht zijn voor sport, beweging en gezond eten stimuleren. De combinatie van wonen en bedrijvigheid wordt door sommige als negatief ervaren, maar kun je ook als kans beschouwen. Levendigheid is voor bepaalde doelgroepen juist een pré.

- Belangrijk zijn ook stilte, lawaai en geur. Zeker als je naar het park gaat. In de parken zou je geen last moeten hebben van geluid en stank. Er wordt daarnaast een link gelegd met de snelweg. Geluidswering draagt bij aan meer stilte. En kunnen we niet een gebied aanwijzen waar het echt stil moet zijn? Donkerte is ook een aandachtspunt. Het is op weinig plekken nog echt donker.

3.3.2 Ketenpartners

Tijdens de tweede week van de leefomgeving heeft een tweede bijeenkomst met ketenpartners plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomst waren 10 ketenpartners aanwezig (Gemeente Hilversum, Huizen, Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR), Waternet AGV, Veiligheidsregio, GGD, Omgevingsdienst Flevoland Gooi en Vechtstreek (OFGV), Rijkswaterstaat, Provincie Noord-Holland, Rijkdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) en zijn vijf majeure vraagstukken besproken. Onderstaand per vraagstuk de belangrijkste opgehaalde input:

1. **Bouwen is nodig voor evenwichtige woningmarkt. Inzet op knooppuntontwikkeling en transformatie kleine bedrijventerreinen in de bebouwde kom. Waar en hoe kunnen we verder ruimte vinden? Verdichten? De hoogte in? Transformatie? Hoe kunnen we ook werken hierin goed meenemen?**
 - Voor de verlevendiging van het centrum moet er meer ingezet worden op wonen boven winkels. Industrie daarnaast naar de randen en de vrijgekomen locaties gebruiken voor woningbouw. Verdichten heeft veel risico's. Let hierbij op het behoud van de openbare ruimte: ruimte om te bewegen, ontmoeten, rust. Liever eerst de andere locaties benutten, dan pas verdichten. Mogelijk de hoogte in rondom de stationsgebieden? Gezonde leefomgeving voor alle buurten en wijken dan moet er meer buitenruimte komen: normen over groen en openbare ruimte, speelstoepen et cetera. Kwalitatieve doelstellingen opnemen.
 - Voor Gooi- en Vechtstreek moet je de woningopgave in de regio samen oppakken. Pak ook werken hierbij. Je kunt niet de twee opgaven los van elkaar zien.
 - Provincie Noord-Holland zet in op verdichting van de OV-knooppunten. Transformatie van bedrijvigheid en bedrijfsterreinen bij de woningopgave meenemen. Zoek de aansluiting rondom op binnenstedelijk verdichten.
 - Als je huizen bouwt dicht bij de industrie moet je nadenken over mogelijk geluidsoverlast.
 - Bouwen in laaggelegen polders heeft, vanwege het watersysteem, niet de voorkeur.
 - Enorme druk op de woningmarkt. Toevoegen van extra woningen kost altijd ruimte. Dus strategisch inzetten op bestaande mogelijkheden, hier transformeren. Kijk naar leegstaande panden. Daarmee houd je het beeld nog herkenbaar. Dit heeft ook een positief effect op duurzaamheid en groen. Koppelen aan de verschillende type woonvormen.
 - Bedrijven met een verkeer aantrekkende werking weghalen en deze aan de randen van de kernen plaatsen, dicht bij de verkeersassen. Dit heeft een positieve invloed op de leefomgeving.

2. Hoe gaan we om met cultuur/erfgoed en natuur in relatie tot verduurzaming en toerisme/recreatie?

- Er is recent beleid vastgesteld waarin wordt gezegd dat zonnepanelen op rijksmonumenten aan de voorzijde geplaatst mogen worden mits aan een aantal voorwaarden wordt gedaan. Verduurzamen en erfgoed is heel belangrijk, ook voor toekomstbestendigheid van het erfgoed. Wel per casus bekijken wat mogelijk is.

3. Hoe gaan we om met dilemma's op het gebied van klimaatadaptatie, hittestress, natuurinclusief/ duurzaam bouwen en stikstof?

- Op lokaal niveau moet er gekeken worden naar de wateraspecten. Grote ontwikkelingen geven aanleiding om waterneutraal opgelost te worden. Water niet afwentelen op de openbare ruimte, maar op eigen terrein.
- Alle daken moeten asbestvrij zijn en waar mogelijk groen. Dit laatste kan vanuit de gemeente gestimuleerd worden. Dit heeft gelijk gevolgen voor het vergroenen van de gemeente.
- Biodiversiteit moet ook als waarde worden opgenomen. Welke eisen kunnen we stellen bij ontwikkelingen, hoe ver kun je gaan. Er is nog een spanning tussen steenbreek en toegankelijkheid.
- De centrale plek in de regio is groot, je kunt daarbij voorwaarden stellen. Uitdaging bij de marktpartijen neerleggen. Niet schuwen om ambitieus te zijn.

4. Waterprobleem: welke strategie moeten we volgen om bodemdaling en oxidatie tegen te gaan?

- Er is nog geen eenduidige oplossing, omdat er een heel scala van mogelijkheden is om dit dilemma op te lossen. Het is in ieder geval belangrijk dat we de kwelstroom van de Heuvelrug in stand te houden, zodat er geen brak kwelwater naar boven kan komen. Er kunnen al wel maatregelen getroffen worden, maar dit dilemma moet toch meer in de toekomst bekeken worden.

5. Hoe gezond is gezond? Hoe dragen we bij aan een schonere lucht en minder geluidhinder?

- GGD werkt met kernwaarden voor de gezonde leefomgeving met daarbij maatregelen en indicatoren. Belangrijk dat de meest recente versie van deze kernwaarden wordt opgenomen in de visie. Sommige zaken kun je duidelijk maken: wijken moeten van het gas af in relatie tot houtstook. Hiervoor pleiten voor regelgeving voor fijnstof en rookvrij zone. Indicatoren voor ontmoetingsmogelijkheden om eenzaamheid.
- Externe veiligheid wordt binnenkort met de gemeente Gooise Meren besproken. We spreken dan over hoe je in bepaalde zones toch kwetsbare doelgroepen kan huisvesten. Welke voorwaarden stel je daaraan.
- Je kunt voor de onderwerpen (houtstook, geluid) meer regels stellen. Wat is de minimumwaarde, welke instrumenten kan je inzetten. Waar leg je de lat, wat zijn de consequenties voor andere aspecten.
- Het aantal inwoners in de regio stijgt, dan moeten er ook meer gezondheidsfuncties (zorg, huisartsen) komen. Ook de kernwaarden van de GHOR worden in de kernwaarden voor de gezonde leefomgeving opgenomen.
- Laat op elk schaalniveau gezondheid terugkomen. Ook voor kwetsbare doelgroepen moet de leefomgeving gezond zijn: voldoende beweegruimte, groen.

3.3.3 Overige participatie

Naast de sessies in de weken van de leefomgeving is de samenleving op nog op een aantal andere manieren betrokken.

Allereerst door middel van een ansichtkaart die is verstuurd naar 1.000 inwoners. Deze lag daarnaast op het gemeentehuis om mee te nemen. Inwoners hadden de mogelijkheid om op de ansichtkaart hun ideeën voor de toekomst van Gooise Meren te delen en de kaart vervolgens kosteloos terug te sturen naar de gemeente.



Goed leven
in Gooise Meren



Goed leven in Gooise Meren

Wat vind je de grootste uitdaging voor Gooise Meren in de toekomst? (aankruisen)

- ☐ **Voldoende woningen**
Veel ruimte om te bouwen is er niet. Waar vinden we die ruimte? Moeten we de hoogte in?
- ☐ **De overstap van gas naar zonne- en windenergie**
Hoe kunnen we die maken met zo min mogelijk negatieve gevolgen voor het landschap en de woonomgeving?
- ☐ **De kwaliteit van onze natuur met verschillende soorten planten en dieren,**
die de natuur in balans houden. De natuur staat onder druk van toerisme, recreatie en landbouw. Hoe gaan we hier mee om?
- ☐ **Een gezonde leefomgeving met ruimte voor bedrijven en mobiliteit**
Hoe dragen we zorg voor minder geluidsoverlast en gezonde lucht? Zou een overkapping van de A2 kunnen helpen?

Hoe zou je dat aanpakken?

Op zoek naar de identiteit van Gooise Meren

Ik vergelijk Gooise Meren wel eens met Ellen ten Damme. Ze is veelzijdig, kunstzinnig en mooi.

Met welke bekende Nederlander zou jij Gooise Meren willen vergelijken?

Waarom kies je voor die persoon?

Ja, ik wil graag de digitale nieuwsbrief over de toekomst van de gemeente Gooise Meren ontvangen.
Mijn mailadres is: _____

Voor meer informatie over Goed Leven in Gooise Meren kun je contact opnemen met de gemeente
via SecretariaatMensEnOmgeving@gooisemeren.nl

Ten tweede is de nota koers en keuze op de website van Gooise Meren geplaatst. Inwoners hadden de mogelijkheid om te reageren op het document. Daarnaast was er de mogelijkheid om te reageren op de kaarten die in de visie zijn opgenomen. Er is duidelijk gecommuniceerd op dat het een werkdocument betrof en dus niet een definitieve versie van de visie. In totaal zijn er twee reacties binnengekomen op de nota koers en keuze.

Over de wijkagenda Muiden en de wijkagenda Bussum Centrum heeft ook participatie plaatsgevonden. Voor beide wijkagenda's is een brede projectgroep samengesteld met sleutelfiguren vanuit verschillende externe organisaties. Deze projectgroep is meerdere keren bij elkaar gekomen (gedurende het hele visietraject).

In de wijkagenda's worden de missies en ambities van de wijk omschreven. Deze zijn overgenomen in de gebiedsgerichte uitwerking van de omgevingsvisie. De inbreng voor de wijkagenda's dient hiermee ook als input voor de gemeentebrede omgevingsvisie.

Sinds 2017 hebben er ook veel participatietrajecten plaatsgevonden voor het opstellen van de verschillende thematische beleidsstukken. Deze (relatief recente) participatie zien we ook als onderdeel van de participatie van de omgevingsvisie, waarin de inhoud van deze beleidsstukken een plek heeft gekregen.

4 Rondje langs de kernen

In het najaar van 2021 hebben we een (online en offline) rondje langs de kernen gemaakt. Op verschillende manieren zijn we met inwoners (ook specifiek jongeren), organisaties en verenigingen in gesprek gegaan. Het doel van deze participatieronde was om:

- Mensen te informeren over de omgevingsvisie (en specifiek over hun kern).
- Nagaan of mensen zich herkennen en het eens zijn met de hoofdlijnen, zaken missen of suggesties hebben ter verbetering.
- In gesprek te gaan over de uitvoering van de omgevingsvisie in hun kern.

Hieronder worden de verschillende manieren verder toegelicht.

4.1 Inwonerpanel omgevingsvisie

In opdracht van gemeente Gooise Meren heeft Moventem een onderzoek over de omgevingsvisie van de gemeente uitgevoerd onder de 2 945 leden van het inwonerpanel 'Gooise Meren Spreekt'. Daarnaast is er een open link verspreid via de verschillende communicatiekanalen van de gemeente. De panelleden konden de vragenlijst invullen tussen 10 en 29 november 2021. In totaal hebben 1164 inwoners de vragenlijst volledig ingevuld. Daarmee kan met een betrouwbaarheid van 95% en een foutmarge van 2,84% uitspraken worden gedaan over alle inwoners van Gooise Meren.

Er is een rapportage beschikbaar met de antwoorden. Hieronder een korte samenvatting:

- In de omgevingsvisie benoemen we vier kernkwaliteiten van de gemeente. Van de respondenten vindt 40% dat deze vier kwaliteiten samen de gemeente Gooise Meren goed omschrijven, 47% vindt 'ja, deels'. Circa 13% herkent zich er niet in of heeft hierover geen mening.
- Respondenten konden ook aangeven of zij een kwaliteit missen. De meesten geven aan niets te missen, een deel zegt het niet eens te zijn met één of meer van de genoemde kernkwaliteiten. Zij vinden bijvoorbeeld dat de omschrijving meer menselijke maat moet bevatten, of snappen niet waar 'het hart van Nederland' vandaan komt. Groen/water wordt ook belangrijk gevonden.



- Voor alle woonplaatsen geldt dat meer dan de helft van de respondenten vindt dat de omschrijving op de voorgaande pagina de plaats waar zij wonen goed omschrijft. Respondenten uit Muiderberg geven het vaak staan dat de omschrijving passend is (78%) en respondenten uit Naarden benoemen het vaakst dat de omschrijving (heel) slecht is (14%).

- Gooise Meren heeft vijf ambities voor de toekomst opgesteld: de schijf van vijf. De schijf van vijf bepaalt de richting voor de toekomst. Per onderwerp uit de schijf van vijf hebben we gevraagd wat inwoners hierin belangrijk vinden.
 - Bij 'Samenwerken en veilig op weg in de regio' wordt *voorop lopen op duurzame mobiliteit* als het meest belangrijk ervaren (49%).
 - Bij 'Samen leven in buurt, wijk en gemeente' wordt *de leefbaarheid in de wijk* als belangrijkste aandachtspunt benoemd (50%). Ook veiligheid wordt hier belangrijk gevonden.
 - Bij 'Natuur en erfgoedparels verder versterken' vinden mensen het vooral belangrijk om het *unieke landschap van Gooise Meren te behouden en te versterken* (64%).
 - Bij 'Verduurzaming inzetten als vliegwiel voor de toekomst' vragen mensen vooral aandacht voor *het klimaatbestendig inrichten van de buitenruimte* (43%).
 - Bij 'De leefomgeving (nog) mooier en gezonder maken' wordt een passend woningaanbod voor iedereen het meest belangrijk gevonden (51%).
- Aan de respondenten is gevraagd of zij het eens of oneens zijn met de richtinggevende uitspraken uit het raamwerk omgevingsvisie. Meer dan driekwart is het eens met de richtinggevende uitspraken.
- De stelling 'We willen het openbaar vervoer en de mogelijkheden voor fiets en voetgangers verbeteren. Dit is beter voor de natuur en het milieu' wordt het meest positief beoordeeld: 95% eens en 5% oneens.
- Aan de respondenten is gevraagd op welke manier de omgevingsvisie van Gooise Meren voor hen als inwoner een bruikbaar, aantrekkelijk document kan worden. De meest genoemde antwoorden zijn: kort leesbaar document (46%), de omgevingsvisie moet online beschikbaar zijn (44%) en concreet qua inhoud (43%).

4.2 Denk Mee Cafés

In november en december 2021 hebben we vier kleinschalige Denk Mee Cafés georganiseerd in Bussum, Naarden, Muidenberg en Muiden (gecombineerd met het gesprek over de wijkagenda). Een aantal organisaties, verenigingen en ondernemers die in een kern actief zijn, waren hiervoor uitgenodigd. Vanwege de coronamaatregelen waren de Denk Mee Cafés online.

Alle Denk Mee Cafés bestonden uit een presentatie, volgens 4 hoofdonderwerpen:

- Omgevingswet – een toelichting op de omgevingswet
- Omgevingsvisie Gooise Meren – een toelichting op de kwaliteiten, maatschappelijke trends en ontwikkelingen, ambities, gebiedstypen en belangrijkste opgaven van Gooise Meren
- Inzoomen op de kern – een toelichting en in gesprek over wat de omgevingsvisie voor de kern betekent en de daaruit volgende ambities
- Stappen naar de besluitvorming – een toelichting op de stappen na het Denk Mee Café

Tijdens de presentatie was er de mogelijkheid om vragen te stellen en opmerkingen te geven.

Muidenberg

Op 25 november 2021 vond het Denk Mee Café Muidenberg plaats. Er waren 4 aanwezigen, waaronder leden van de dorpsraad, een lid van de seniorenraad en iemand van Mooi Muidenberg. De belangrijkste punten die zijn opgehaald, zijn hieronder weergegeven:

- Omgevingswet
 - Geen vragen en/of opmerkingen
- Omgevingsvisie Gooise Meren
 - De aanwezigen herkennen zich in de hoofdlijnen

- Er moet wel meer aandacht komen voor natuur, bedreigingen (Schiphol, A1, A6) en de relatie met de omgeving (niet alleen Amsterdam, ook Almere bijvoorbeeld).
- Inzoomen op Muiderberg
 - Over het algemeen herkennen de aanwezigen zich in de ambities voor Muiderberg.
 - Per ambitie werd het gesprek gevoerd over de aandachtspunten, zoals een passende en veilige inrichting van het waterfront en de natuurboulevard, een authentieke, toegankelijke en groene (lommerrijke) inrichting van de Dorpsbrink, kleinschalige voorzieningen en werkplekken in het dorp (woonwerkcombinaties), bewegwijzering voor toeristen en het behoud van cultuurhistorie.
- Stappen naar besluitvorming
 - Jongeren en jonge ouders moeten betrokken worden bij de ontwikkeling van het IKC en de achterlaatlocaties.

Naarden

Een week later, op 1 december 2021, vond het Denk Mee Café Naarden plaats. Er waren 10 aanwezigen, waaronder leden van verschillende wijkraden, ondernemers en leden van ondernemersverenigingen. De belangrijkste punten die zijn opgehaald, zij hieronder weergegeven:

- Omgevingswet
 - Er waren wat vragen over de juridische aspecten en besluitvorming van de Omgevingswet, bijvoorbeeld over bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen.
- Omgevingsvisie Gooise Meren
 - De meeste aanwezigen herkennen zich (enigszins) in de hoofdlijnen.
 - Er missen nog een aantal zaken. Bijvoorbeeld aandacht voor een goed woningaanbod (doel is een diversiteit aan mensen, dat vraagt om diversiteit aan woningen, voor alle doelgroepen) en voor goede en prettige schoollocaties.
 - De aanwezigen vroegen aandacht voor het specifiekere 'Gooise Meren' maken van de doelen (wat maakt ons bijzonder?). Ook moet er meer integraal naar vraagstukken en gebieden gekeken worden.
- Inzoomen op Naarden
 - De meeste aanwezigen herkennen zich enigszins in de hoofdlijnen voor Naarden.
 - Aanvullingen: grotere ambities die meetbaar zijn (een droom geeft dynamiek!), meer ruimte voor initiatieven en combinaties van wonen en werken, zodat de cohesie tussen inwoners ontstaat en Naarden een dorp met dynamiek en energie is en blijft. Ook de balans tussen natuur, cultuur(historie) en recreatie is belangrijk.
- Stappen naar besluitvorming
 - Er was nog een vraag over initiatieven en de relatie met de omgevingsvisie.

Bussum

Diezelfde week, op 2 december 2021, vond het Denk Mee Café Bussum plaats. Er waren 3 aanwezigen: 2 leden van een buurtpreventievereniging en iemand van de ondernemersvereniging. De belangrijkste punten die zijn opgehaald, zij hieronder ingedeeld per hoofdonderwerp van de presentatie:

- Omgevingswet
 - Er waren wat vragen de werking van het omgevingsplan.
- Omgevingsvisie Gooise Meren
 - Aandachtspunten zijn het bouwen van woningen (voor jongeren, starters), verkeer(veiligheid) en de veiligheid rondom scholen.
- Inzoomen op Bussum
 - Voldoende en betaalbare woningen zijn ook belangrijk in Bussum, naast het opwaarderen van bedrijventerreinen, meer groen (ook een rol voor wijkverenigingen en in particuliere tuinen) en het verkleinen van het kernwinkelgebied met goede trekkers. Ook een heldere verkeersstructuur wordt belangrijk gevonden, net als het

behouden van voldoende werklocaties. Gedacht wordt aan meer woon/werk combinaties.

- Stappen naar besluitvorming
 - Geen vragen en/of opmerkingen

4.3 Wijkgesprek Muiden

In Muiden heeft het Denk Mee Café op een andere manier plaatsgevonden. Er is een online gesprek gevoerd op 29 november 2021 over de wijkagenda voor Muiden. Aan de hand van vijf thema's uit de wijkagenda en drie bijhorende vragen zijn de gesprekken gevoerd waarbij de deelnemers hun inbreng konden geven door post-its te plakken bij onderstaande vragen:

- Speelt dit in jullie wijk en waar?
- Wie en wat is nodig om dit verder te brengen?
- In hoeverre past thema "x" bij Muiden?

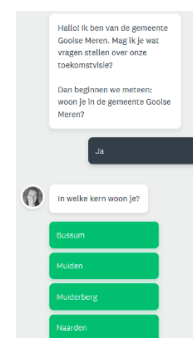
Er zijn inzichten opgehaald over de 5 meest relevante onderwerpen in het dorp, zie de korte samenvatting hieronder. Ook is bij elk thema aangegeven wie relevante betrokkenen zijn voor dit vraagstuk.

- Genoeg voorzieningen voor alle Muiders
 - Er is sprake van een tekort aan een aantal voorzieningen. De gemeente heeft een rol bij de (zorg)voorzieningen, dit moet in een beleid gevat worden.
- Leefbaar en bereikbaar centrum
 - De slechte bereikbaarheid van Muiden kan verbeterd worden door frequentere inzet van het OV, meer parkeerplaatsen en scheiden van verkeersstromen.
- Meer ruimte voor ontmoeten
 - Sociale structuur kan worden gecreëerd door meer mensen te betrekken bij het rijke verengingsleven en een plek te maken waar alle verengingen zich kunnen vestigen.
- Beter gebruik en beheer van de havens in Muiden
 - Er is een deelonderzoek voor de havens van Muiden waarin aandachtspunten voor de havens zijn omschreven.
- Aandacht voor de wijk Muiden Noordwest
 - Er is een plan nodig voor stadsvernieuwing om de verpaupering van de wijk tegen te gaan waarbij de sociale woningbouw en een brede ontmoetingsplek belangrijk zijn.

4.4 Jongerenparticipatie

Meedenken via een chat/vragenlijst en straatinterviews

In december 2021 hebben we jongeren (12-20 jaar) uitgenodigd om hun kijk op Gooise Meren met ons te delen. Dat deden we via een vragenlijst in chat-vorm (via SurveyMonkey). Zo konden jongeren makkelijk en snel een paar vragen beantwoorden. De vragenlijst is op verschillende manieren onder de aandacht gebracht bij jongeren. Op 9 december hebben we straatinterviews gehouden. We stonden bij middelbare scholen en de markt. Een dartbord werkte uitnodigend om de eerste input op te halen. Jongeren konden namelijk een pijltje gooien naar het doel (uit de 'Schijf van Vijf') dat ze het meest belangrijk voor de toekomst vonden. Daarna vulden ze de vragenlijst in.



De vragenlijst is ook gedeeld op social media: van de gemeente, van een middelbare school en de jeugdagent. Uiteindelijk hebben 86 jongeren de vragen ingevuld (waarvan 64 helemaal voltooid). Er is input van alle leeftijden en uit alle kernen. Het merendeel van deze jongeren woont echter in Bussum of Naarden en was tussen de 14 en 17 jaar oud. De belangrijkste input die we hebben opgehaald is:

- Het overgrote deel is het eens met de omschrijving van de kwaliteiten van de gemeente Gooise Meren (gemiddeld een 3,9 op een schaal van 1-5). Enkele toevoegingen aan deze omschrijvingen:
 - Nabijheid van water (Naardermeer, Gooimeer, Loosdrechtse plassen)
 - Plek van 'thuis'
 - Groot verschil tussen de kernen: in Muiden en Muidenberg zijn weinig voorzieningen en is de bereikbaarheid een stuk slechter.
- Het overgrote deel is het ook eens met de beschrijving van de kern waar zij wonen (gemiddeld een 3,7 op een schaal van 1-5). Enkele toevoegingen per kern:
 - Bussum:
 - Levendige en gezellige dorpskern (winkels en markt)
 - Alles is dichtbij
 - Ons kent ons: de mensen
 - Naarden:
 - Naarden is meer dan de vesting alleen
 - Alles is dichtbij
 - Voorzieningen ((sport)verenigingen, evenementen)
 - Muiden: -
 - Muidenberg:
 - Rustig
 - Ons kent ons
- Bijna de helft van de jongeren vindt "Duurzaam Gooise Meren: klimaat, energie en minder afval" het belangrijkste doel voor de toekomst (uit de Schijf van Vijf). Ook vindt een kwart het belangrijk om de "Leefomgeving mooier en gezonder (te) maken".
- Als jongeren 3 punten mochten kiezen die zeker moeten worden aangepakt, zouden dat zijn:
 - Het landschap en natuur blijven beschermen (58%)
 - Meer rekening houden met klimaatverandering (44%)
 - Meer groen, sport en speelplekken maken voor een gezondere omgeving (42%)
- Als laatste gaven jongeren ons punten mee die zij zouden veranderen als ze burgemeester zouden worden. De meest genoemde punten:
 - Met stip op 1 qua het vaakst genoemd: meer/behoud van groen en natuur
 - Meer doen aan het klimaat, bijvoorbeeld zorgen dat vervuilende bedrijven minder uitstoten, meer opwek duurzame energie en autoluwe of autovrije zones
 - Meer openbare sportplekken en/of sporten gratis maken
 - Voorzieningen met als doelgroep jongeren: winkels om te shoppen, uitgaansgelegenheid, chillplekken in elke kern en/of evenementen

- Woningen voor starters – laat starters hierover meedenken
- Verbetering van het openbaar vervoer naar Muiden/Muiderberg

Particinema (STAD Gooi)

STAD Gooi heeft voor de jeugdnota van de gemeente, met Particinema wensen en ideeën van jongeren geïnventariseerd voor de fysieke leefomgeving. Dit zijn de verschillende punten:

- Huidige situatie
 - Wonen is fijn; gemeente is klein is waardoor iedereen elkaar kent. Ook is het heel groen.
 - Er is te weinig levendigheid. Dit kan verholpen worden door meer kroegen, meer kleine events, meer horeca, meer leuke winkels en een jongerencentrum.
- Voorzieningen
 - Er is behoefte naar meer sportvoorzieningen.
- Bereikbaarheid, ligging in de regio
 - Over het algemeen is Gooise Meren goed bereikbaar via OV en auto.
 - De OV-voorzieningen moeten wel beter in Muiden en Muiderberg
- Veiligheid
 - De jongeren hebben een veilig gevoel, ook laat op straat.
- Wensen en belangen jongeren
 - De jongeren hebben weinig contact met de gemeente. De gemeente zou meer kunnen doen voor jongeren en hen betrekken.
- Leukste aan het Gooi
 - Er is een goede sfeer; het is klein maar alles is er wel (restaurants, winkels, vervoer, natuur).
- Stomste aan het Gooi
 - De drukte, de geluidsoverlast en het winkelgebied.
- Ben je van plan hier te blijven wonen?
 - Overwegend ja, er is wel een verschil in antwoord in langer-termijn of korte-termijn.
- Wat zouden jongeren veranderen als ze één jaar lang burgemeester zouden zijn?
 - De jongeren zouden aanpassingen doen in meer levendigheid, meer richten voor de behoeften voor jongeren, meer natuur.

5 Ter inzagelegging

Een formele stap bij het opstellen van de omgevingsvisie is de 'ter inzage legging'. De ontwerp-omgevingsvisie en het concept planMER (milieu-effectrapportage) waren vanaf donderdag 21 april tot en met woensdag 1 juni 2022 in te zien. In die periode konden mensen hierop een reactie geven. De formele reacties die we in deze periode ontvangen hebben, zijn verzameld in een reactienota.

In de periode van ter inzagelegging organiseerden we een aantal mogelijkheden om de visie te bekijken en erover in gesprek te gaan:

- Via de webpagina <https://omgevingsvisie.gooisemeren.nl/> konden inwoners op een toegankelijke manier de omgevingsvisie bekijken. Zowel de publiekssamenvatting als de gehele visie, inclusief de planMER en andere bijlagen.
- De omgevingsvisie was ook op papier in te zien in het gemeentehuis.
- Op 19 april gaven we een toelichting op de omgevingsvisie voor regionale partijen en ketenpartners.
- Op 10 mei organiseerden we een inloopbijeenkomst in het gemeentehuis, waar mensen de visie konden bekijken, er vragen over stellen of in gesprek konden gaan.



Inloophmoment (10 mei 2022)

Deze avond vond plaats in het gemeentehuis in Bussum. Het was een goed bezochte avond, waar met name ook veel belangenverenigingen op af kwamen. Per thema was er een tafel ingericht met informatie. Hierbij stonden verschillende (beleids)medewerkers van de gemeente. Mensen konden er vragen stellen en in gesprek gaan over het betreffende thema. De mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de ontwerp-omgevingsvisie werd ook toegelicht.

Door de informele sfeer was het een goed moment om kennis met elkaar te maken en in gesprek te gaan over de visie op de toekomst van Gooise Meren én de uitvoering van deze visie. Veel mensen hadden waardering voor het werk dat is verricht en het overzicht dat de omgevingsvisie biedt. Toch waren er ook kritische noten te horen. Enkele aandachtspunten die genoemd werden zijn:

- Participatie over (ruimtelijke) plannen: blijf inwoners goed op de hoogte houden van de ontwikkelingen in het proces. Ook als er iets verandert of een project een tijdje stilligt.
- Sommige mensen waren op zoek naar meer diepgang in de omgevingsvisie. Ook waren er mensen met gedetailleerde vragen over plannen en projecten, die niet allemaal op deze avond beantwoord konden worden. Deze vragen zijn uitgezet in de gemeentelijke organisatie.
- Mensen vonden dat het kaartmateriaal van de omgevingsvisie nog beter leesbaar kon worden.



Gesprek regionale partijen en ketenpartners (19 april 2022)

Tijdens dit digitale overleg schoven 13 mensen aan vanuit buurgemeenten en partijen als de omgevingsdienst, brandweer en het waterschap. Na een korte presentatie over de inhoud en totstandkoming van de ontwerp-omgevingsvisie, werden er vragen gesteld en gingen we met elkaar in gesprek. Een aantal punten die genoemd werden:

- Waarom zijn er tot nu toe weinig sociale woningen? Antwoord: dat komt nog van oudere afspraken, van vóór de gemeentelijke fusie. Vanaf nu hanteren we de regel dat 1/3 sociale woningen moet zijn. Dit staat ook in de omgevingsvisie.
- De visie gaat alleen over de opwek van duurzame energie, maar gaat niet in op transport en opslag. Komt dit ook nog terug? Antwoord: Dit 'nieuwe' thema is nu nog niet meegenomen in deze versie. In een volgende versie van de omgevingsvisie moet dat wel een plek krijgen.
- Zijn de effecten van de ontwikkelingen op mobiliteit onderzocht? Antwoord: we gaan uit van de concentratie van ontwikkelingen bij OV-knooppunten. Ook het aanbod van voorzieningen wordt meegenomen bij de grotere ontwikkelingen.
- In praktijk merk je dat er nog steeds hoge parkeernormen worden gehanteerd. Durft Gooise Meren hier stappen in te zetten? Antwoord: ook hier gelden oude afspraken, waarbij het lastig is om deze nog open te breken. Er wordt wel gewerkt aan het lager krijgen van de parkeernormen.
- In de collages van de omgevingsvisie zie je een vergezicht van een woonwijk. Is er wel draagvlak voor meer groen en minder parkeren? Antwoord: er is veel draagvlak voor vergroening, maar of dat samenhangt met minder parkeren moet nog blijken. Dit is een lastig punt. Het gaat ook om het type vergroening. Dat is wel een uitdaging bij verdichtingsplannen.
- Externe veiligheid bij bedrijventerreinen staat nu op een 'standaard niveau'. Willen we hier niet meer mogelijk maken? Antwoord: het is niet de bedoeling dat er nog zwaardere milieucategorieën bij komen. Invloed op gebieden in de omgeving weegt mee.
- Blijft de MER een bijlage? Antwoord: de ontwerpversie wordt nu ter inzage gelegd, bij vaststelling dient dit onderdeel te zijn van de omgevingsvisie. Sommige onderdelen zullen in het omgevingsplan landen. Dit wordt nog nader bekeken.
- Is er al een plan voor de uitvoering van de monitoring? Antwoord: we gaan onderzoeken wat er al wordt gemonitord binnen de gemeente en hoe dat aansluit op de Schijf van Vijf.
- PlanMER biedt veel aanknopingspunten voor monitoring. Dit kan dienen als inspiratie voor indicatoren.

6 Betrokkenheid gemeenteraad

Fase 1 en 2

De gemeenteraad van Gooise Meren is op verschillende momenten betrokken en geïnformeerd bij het opstellen van de omgevingsvisie. Als eerste heeft de raad een ambitiedocument vastgesteld. In dit ambitiedocument is omschreven vanuit welke ambitie Gooise Meren invulling geeft aan de opdracht om de Omgevingswet te implementeren. Verder hebben er twee 'formelere' bijeenkomsten in de vorm van een thema-uur plaatsgevonden. Eén van deze bijeenkomsten ging over de nota bouwstenen en de andere over de nota koers en keuze.

Er zijn verder twee 'informelere' bijeenkomsten georganiseerd. In de eerste bijeenkomst hebben de raadsleden nagedacht over verschillende dilemma's waarover in de omgevingsvisie een keuze gemaakt moet worden. Te denken valt aan inbreiden versus uitbreiden en leefbaarheid versus levendigheid. In de tweede bijeenkomst zijn de verschillende gebiedstypen besproken en zijn de raadsleden met elkaar in discussie gegaan over welke waarden (partjes van de schijf van vijf) ze belangrijker en minder belangrijk vinden per gebied. Daarnaast hebben de raadsleden ook gekeken naar de ambities op milieugebied per deelgebied voor de thema's licht, lucht, geluid (verkeer), geluid (activiteit), trilling, bodemkwaliteit, externe veiligheid, geur, biodiversiteit en water. Dit leverde per deelgebied een (milieu)mengpaneel op.

Klankbordgroep

Gemerkt werd dat de betrokkenheid van de raad bij het proces van het opstellen van de omgevingsvisie nog verbeterd kon worden. Daarom is een klankbordgroep omgevingsvisie ingesteld die iedere zes weken bij elkaar komt. In deze werkgroep zitten verschillende raadsleden en de verantwoordelijk wethouder. De werkgroep bespreekt de vorderingen van de omgevingsvisie en de manier waarop de

raad het beste betrokken kan worden bij de verdere totstandkoming van de visie. Er is ook een rondgang gemaakt langs alle fracties om aandachtspunten op te halen in de verdere totstandkoming van de visie.

Raamwerk omgevingsvisie

In november 2021 heeft de gemeenteraad het Raamwerk Omgevingsvisie vastgesteld. Het raamwerk geeft de hoofdlijnen van de omgevingsvisie weer. Bij de bespreking van het raamwerk is door de gemeenteraad een aantal amendementen ingediend. Deze amendementen vormen, samen met het vastgestelde raamwerk, de basis voor de uitwerking tot een definitieve omgevingsvisie.



7 Conclusies

In dit logboek participatie heeft u kunnen lezen welke participatie er heeft plaatsgevonden voor het opstellen van de omgevingsvisie van de gemeente Gooise Meren. Er zijn waardevolle gesprekken gevoerd met de samenleving, de maatschappelijke partners, ketenpartners en met de raad.

De rode draad uit de participatiemomenten is dat de samenleving inziet dat Gooise Meren staat voor grote opgaven op het gebied van wonen, de energietransitie, toerisme en gezondheid. De samenleving vindt het belangrijk dat deze opgaven worden aangevlogen vanuit het karakter en de kernwaarden van Gooise Meren.

De opgehaalde inbreng hebben wij zoveel als mogelijk verwerkt in de omgevingsvisie. Bij participatie kan echter niet alle input worden verwerkt, omdat deze bijvoorbeeld tegenstrijdig is met andere inbreng of aan beleid van de gemeente dat met veel participatie tot stand gekomen is. De gemeente zal hierin een zorgvuldige afweging maken. Daarnaast werd er soms input opgehaald die niet ging over de visie, maar over Muiden, Bussum-centrum of biodiversiteit en dus beter paste in de programma's of wijkagenda's.

De concept omgevingsvisie werd tenslotte ter inzage gelegd. Hierbij kregen inwoners en andere partijen de mogelijkheid er formeel op te reageren. Dit logboek en de reactienota zijn ook onderdeel van het participatieproces. Hiermee hebben we doorlopend laten zien op welke manier we de participatie hebben uitgevoerd en wat de verschillende reacties waren.

In het vervolg betrekken we de samenleving bij de omgevingsvisie als deze na vaststelling herijkt wordt en bij de totstandkoming van het omgevingsplan en de programma's. Zo ontstaat een permanente dialoog met de samenleving.